

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Rezumat

Acest raport prezintă rezultatele evaluării sistemelor electronice utilizate în cadrul implementării diferitelor Programe Operaționale din perioada de programare 2007-2013 în România. Această evaluare a fost realizată în cadrul Evaluării ex-ante a Acordului de Parteneriat 2014-2020.

Obiectivul evaluării a fost să ofere răspunsuri la trei întrebări:

1. Sunt suficiente reglementările și procedurile aflate în vigoare pentru schimbul de date solicitat de noile regulamente europene?
2. În ce măsură sistemele electronice sunt suficient de cuprinzătoare?
3. În ce măsură sistemele electronice corespund elementelor-cheie din lista de verificare care urmează a fi întocmită de evaluatori (ușurința utilizării, reducerea poverii administrative, agregarea datelor, calitatea datelor, opțiunile de căutare, disponibilitatea datelor în timp util, securitatea datelor, etc.)?

Metodologia adoptată a inclus atât analiza documentară, cât și metode calitative și cantitative, consultări și controale ale validității, realizate cu părțile interesate și cu ajutorul experților din sectorul vizat.

- Analiza documentară: Regulamentele UE, reglementările din România, evaluările anterioare, documentația sistemelor electronice, în total s-au revizuit 29 de documente (a se vedea Anexa 8);
- S-au elaborat liste de verificare, structurate pe 9 domenii de analiză, pentru 7 sisteme electronice analizate (a se vedea Anexa 1);
- S-au distribuit 3 chestionare online. Chestionarul destinat beneficiarilor a fost trimis prin e-mail unui număr de 9440 respondenți, din care au răspuns 661. Chestionarele pentru autorități, atât pentru utilizatorii obișnuiți, cât și pentru coordonatorii și/sau administratorii de sisteme electronice, au fost trimise printr-o scrisoare oficială tuturor Autorităților de Management și Organismelor Intermediare (67 de instituții), iar link-ul a fost distribuit ulterior în interiorul organizațiilor către utilizatorii și coordonatorii/administratorii relevanți de sisteme electronice pentru schimbul de date. În urma acestui proces, proiectul a primit 175 de răspunsuri de la utilizatorii de sisteme electronice și 69 de la coordonatori/administratori (a se vedea Anexa 2);
- Au avut loc interviuri cu 17 administratori sau coordonatori ai sistemelor electronice din cadrul unui număr de 8 instituții (a se vedea Anexele 3 și 4);
- S-au organizat 2 focus grupuri - cu 17 reprezentanți ai tuturor instituțiilor care gestionează diverse sisteme electronice și cu 17 reprezentanți ai beneficiarilor fondurilor CSC (a se vedea Anexele 5, 6 și 7).

În continuare vor fi prezentate principalele concluzii ale evaluării, ca răspuns la cele trei întrebări prezentate mai sus:

Concluzii referitoare la cerințele noilor regulamente UE și la cadrul legal și procedural național în vigoare

Toate elementele-cheie sunt stabilite în ceea ce privește cadrul legal național care ar trebui să sprijine îndeplinirea cerințelor de e-Coeziune - acestea sunt reglementate prin legile din România

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

cu privire la: semnătura electronică, arhivarea documentelor electronice, marcajul temporal electronic al documentelor și protecția datelor cu caracter personal.

Concluzii referitoare la complexitatea sistemelor electronice existente

În ceea ce privește îndeplinirea cerințelor minime care decurg din noile reglementări ale Comisiei Europene pentru perioada de programare 2014-2020, singurul sector care prezintă probleme, rămâne cerința specifică de e-Coeziune - pentru "implementarea deplină a schimbului electronic de date între beneficiari și autorități". În prezent, cu sistemele electronice existente, acest sector este practic neacoperit (și, prin urmare, autoritățile române trebuie să se concentreze asupra acestuia). Excepțiile sunt puține la număr și extrem de limitate.

Sistemul MySMIS, care a fost dezvoltat și testat recent, promite să rezolve cele mai multe aspecte ale acestei probleme. MySMIS va îndeplini în totalitate cerințele de e-Coeziune pentru cele 6 Programe Operaționale curente pentru care a fost conceput.

Concluzii cu privire la conformitatea sistemelor electronice cu lista de verificare

Per ansamblu, sistemele electronice sunt implementate, îndeplinesc cerințele minime, dar se impune o îmbunătățire a nivelului calității acestora. Din punct de vedere tehnic, toate sistemele se dovedesc a fi satisfăcătoare, cu câteva excepții specifice, care necesită îmbunătățiri.

Sectorul în care cele mai multe dintre sisteme sunt deficitare este cel care are legătură cu satisfacerea nevoilor utilizatorilor:

- Toate sistemele trebuie să își îmbunătățească portofoliul de rapoarte predefinite, pentru a genera rapoartele necesare utilizatorilor acestora. SMIS nu include, în special, cea mai mare parte a rapoartelor predefinite specifice solicitate de către utilizatorii săi, în funcție de nevoile individuale ale acestora.
- Toate sistemele ar beneficia de pe urma unei revizuirii majore în ceea ce privește funcțiile/funcționalitățile și conținutul de date, pentru o mai mare orientare către utilizator.

Recomandările urmează cele trei întrebări principale de evaluare:

Recomandări pentru a asigura îndeplinirea cerințelor minime de e-Coeziune

1. Finalizarea procesului de implementare a MySMIS pentru cele 6 programe operaționale curente pentru care a fost proiectat:
 - a. Cele mai înalte niveluri de conducere din cadrul fiecărui minister relevant trebuie să cunoască cerințele și să sprijine procesul de implementare a schimbărilor necesare pentru îndeplinirea acestora.
 - b. Toate serviciile IT din cadrul diferitelor organisme implicate (ministere, AM, OI, etc.) trebuie să își coordoneze activitățile și să coopereze permanent. Aceasta presupune crearea unui grup IT funcțional, care se va întruni periodic pentru a discuta și a face schimb de informații cu privire la implementarea în comun a sistemelor în cadrul instituțiilor respective.

- c. Fiecare instituție implicată în proces trebuie să facă modificările necesare în procedurile interne de lucru, cu scopul de a asigura implementarea eficientă a noului sistem.
 - d. Formarea utilizatorilor - se impune asigurarea unui program constant, pe termen lung, de formare a utilizatorilor oricărui sistem informatic, care să includă o serie de cursuri de formare pentru beneficiari (poate fi finanțat din POAT).
 - e. Nu în ultimul rând, asigurarea unui pachet complet de servicii și resurse IT pentru noul sistem (inclusiv administrarea sistemului, help-desk, operatori de date și întreținerea tehnică) - este nevoie de finanțare pentru aceste servicii, cu asigurarea forței de muncă și a bugetelor necesare.
2. Extinderea MySMIS în domeniul CTE
Se impune dezvoltarea de software, în continuare, pentru MySMIS. Soluția ar putea să fie o actualizare a MySMIS existent, sau o copie a MySMIS complet modificată pentru a se îndeplini cerințele CTE.
 3. Acoperirea cerințelor minime pentru POS DRU
Extinderea MySMIS pentru a acoperi și nevoile specifice ale POS DRU și pentru înlocuirea ActionWeb cu MySMIS.

Recomandări pentru îmbunătățirea sistemelor electronice existente utilizate de autorități

Toate sistemele trebuie să fie revizuite, o activitate necesară oricum, pentru a actualiza și adapta sistemele electronice conform elementelor specifice ale viitoarei perioade de programare:

1. Îmbunătățirea portofoliului de rapoarte predefinite, pentru a genera rapoartele necesare utilizatorilor specifici ale acestora. SMIS este componenta care are cea mai mare nevoie de această îmbunătățire.
2. Îmbunătățirea funcțiilor/funcționalității și a modului de structurare a datelor, cu scopul de a deveni mai orientate către utilizator. Toate sistemele trebuie să încerce să ofere mai multe caracteristici folositoare utilizatorilor, permițându-le astfel să economisească timp de lucru prin utilizarea sistemelor, precum și să reducă riscul comiterii de erori.
3. Interfața SMIS și MIS-CTE trebuie să fie îmbunătățită (cel puțin pentru cele mai importante sau complexe formulare utilizate în prezent), pentru o înțelegere mai ușoară, pentru obținerea unei mai bune imagini de ansamblu a datelor din sistem, pentru o recuperare mai ușoară a datelor necesare, etc.
4. SMIS, ActionWeb și MIS-CTE trebuie să pună la dispoziție suficiente mecanisme de control pentru a permite identificarea erorilor existente în sistem în timp util.
5. SPCDR trebuie să își revizuiască mecanismele de validare, pentru a acoperi toate datele de intrare relevante, într-o manieră sigură.
6. Este necesară îmbunătățirea mecanismelor de help-desk și de asistență tehnică pentru SMIS și ActionWeb, pentru a reduce frecvența incidentelor minore și pentru a îmbunătăți timpul de răspuns în caz de incident (la toate nivelurile la care este utilizat sistemul).

Recomandări generale pentru toate sistemele electronice

1. Asigurarea sprijinului continuu pentru dezvoltarea de software, în special pentru MySMIS, SMIS și MIS-ETC (care ar putea avea același coordonator ca și SMIS, pentru o mai bună concentrare a eforturilor):

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

- a. Remedierea rapidă a deficiențelor software semnalate de utilizatori.
 - b. Îmbunătățirea sprijinului acordat diferitelor programe, cu precădere nevoilor specifice ale acestora.
 - c. Adaptarea rapidă la schimbările produse în timp real.
2. Asigurarea formării continue a tuturor utilizatorilor:
- a. Formarea inițială a noilor utilizatori (se va repeta la anumite perioade de timp).
 - b. Formarea continuă de nivel mediu a utilizatorilor existenți, pentru reactualizarea cunoștințelor cu privire la funcțiile mai puțin utilizate (necesară pentru sisteme mai complexe).
 - c. Formarea continuă avansată pentru categorii specifice de utilizatori (funcții avansate ale sistemului și metodele de soluționare a unor sarcini complexe).
 - d. Promovarea unor instrumente, module, funcții etc. importante, care sunt mai puțin cunoscute și care ar putea îmbunătăți experiența de utilizare. De exemplu, Art4SMIS - instrument de raportare pentru SMIS, trebuie să fie mai bine promovat în rândul utilizatorilor, deoarece le permite să își genereze propriile rapoarte, în funcțiile de nevoile specifice. Acest instrument nu este foarte bine cunoscut de către utilizatorii obișnuiți actuali, deoarece a fost introdus în SMIS într-o etapă ulterioară și numai supraveghetorii au beneficiat de formarea aferentă.